

Motion till riksdagen 2019/20:2344

av **Mats Wiking och Jörgen Hellman (båda S)**

Varningsmeddelanden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uttryckningsfordon ska tillåtas att sända varningsmeddelanden begränsade i tid och rum men av stort värde för samhället, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sveriges radio har i sitt sändningstillstånd ett åliggande att kostnadsfritt sända viktiga meddelanden till allmänheten (VMA) om en myndighet begär det. De kommersiella radiobolagen styrs av samma krav i radio- och tv-lagen. VMA är en tjänst som är av central betydelse för myndigheters möjligheter att snabbt informera allmänheten om olyckor, bränder, utsläpp eller annat som kan skada människor och egendom. VMA bryter sändningarna i det område som meddelandet gäller, och detta område kan vara stort. Självklart innebär avbrutna sändningar en form av inskränkning i radioföretagens verksamhet, men samtidigt har nyttan för samhället bedömts som mycket större. Det faktum att alla fordon är utrustade med en FM-mottagare gör att den verksamhet som de radioföretag som använder FM-bandet utför hela tiden måste vägas mot andra samhällsviktiga intressen.

Ny teknik för blåljusfordon

Nu finns modern teknik som gör det möjligt för blåljusmyndigheternas uttryckningsfordon att varna framförvarande bilister om att uttryckning är på väg och att de ska ge plats. Tekniken är alldeles ny och testas i olika länder. Även i Sverige har tester utförts. Vinnova har gett stöd till projekt där tjänsten ingår och Almi Invest har investerat i tekniken.

Utrustningen aktiveras inne i uttryckningsfordonet och når bara de bilar som befinner sig alldeles framför. Varningen sker genom att radiosändningarna på FM-bandet kortvarigt bryts av en RDS-signal och ett trafikvarningsmeddelande sänds via radion.

Detta sker alldeles oavsett vad bilisten lyssnar på liksom idag sker med befintliga trafikmeddelanden, men i detta fall bara i utryckningsfordonets omedelbara närhet.

Den nya tekniken förbättrar trafiksäkerheten genom att tidigt förvarna bilisterna om utryckningsfordonet och har även positiva effekter på arbetsplats säkerheten för blåljuspersonal. Andra positiva effekter är en förbättrad framkomlighet och bättre flyt i trafiken för utryckningsfordon och som en följd av detta fler räddade liv.

Bättre säkerhet för blåljuspersonal och bilister

Att arbeta i trafiken innebär många risker. Nästan var tredje dödsolycka i arbetet sker på vägarna, och de allra flesta trafikolyckor beror på den mänskliga faktorn. Blåljuspersonal är en extra utsatt grupp som både vid utryckningskörning och arbete på väg vid exempelvis en trafikolycka riskerar att skadas i sitt arbete. Trafiksäkerhet är en av de största arbetsmiljöfrågorna för dessa grupper, och olyckligtvis har det den senaste tiden skett dödsolyckor vid arbete på väg.

En av grundorsakerna till att olyckor inträffar under utryckningskörning och arbete på väg är att bilister i närområdet för sent uppmärksammar den förändrade trafiksituationen. Man ser inte utryckande eller stillastående fordon tillräckligt tidigt. Då bilisterna uppmärksammar detta för sent tvingas de ta beslut under stress, vilket ofta leder till irrationellt beteende där risken för felaktiga beslut är stor.

Radiosändningar i Sverige kräver tillstånd av Post- och telestyrelsen, även om det handlar om sändningar som sker under några sekunder och över små områden. Sverige bör ligga i framkant när det gäller införandet av modern teknik, speciellt teknik med potential att rädda liv och som bygger på svensk forskning.

Mats Wiking (S)

Jörgen Hellman (S)